

MAGYARÁG

1938. Iun. 17

VII. No. 167

I lei

Proprietar:
Văd. lui PÁSZTOR EDE

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
DR. SÁHY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

(S. A. conf. art. 32 din decret lege Mon. Ol. No. 86, din 13 IV. 1938 în curs de înființare) Înregistrat la Tribunalul Bihor secția III. Dos. No. 810-1938.

A spanyol nemzetiek nagy jelentőséget tulajdonítanak Castellon elfoglalásának

Burgos, június 15. A nemzeti hadsereg főhadiszállása bejelenti Castellon elfoglalását. A város elfoglalását a Nemzeti hadsereg nagy fegyverténynek tünteti fel, mert az szerintük Valencia kulcsa volt és állítólag Miaya tábornok maga vette kezébe a város védelmét. A védelem azonban 24 óra alatt összeroppant. A nemzetiek jelentése szerint a várost ostromló repülőgépek azután gépfegyverekkel lőtték a Garuzzo és Valencia felé menekülő köztársasági seregeket.

A köztársaságiak Castellon elfoglalását még nem erősítették meg.

Chamberlain nagy meglepetéssel szolgál az angol alsóházban

London, június 15. Az angol alsóház keddi esti ülésén Chamberlain angol miniszterelnök megtette a spanyol ügyre vonatkozó és az egész világon a legnagyobb érdeklődéssel várt bejelentéseit.

Mint ismeretes, a spanyol kikötőkben levő több angol hajó bombázása a legnagyobb izgalomba hozta az angol közvéleményt. Chamberlain közölte, hogy eddig két javaslatot terjesztettek az angol kormány elé, ha ezeket sikerül megvalósítani, úgy azok bizonyos mértékben a múltban történt sajnálatos támadásokhoz hasonló újabb támadások megakadályozására vezethetnek. Az első terv arra vonatkozik, hogy bizonyos spanyol kikötőkben biztonsági övezetet létesítsenek a külföldi kereskedelmi hajók részére. Noha a megvalósításnak bizonyos nehézségei vannak, az angol kormány mégis a legnagyobb figyelemmel tanulmányozza a tervet. A második javaslatot a burgosi kormány tette s azt kérte, hogy az angol hajók csak olyan spanyol köztársasági kikötőkbe tussanak be, amelyek kívül esnek a hadművelési övezeten.

Az angol kormány megvizsgálta a különböző ellenrendszabályok lehetőségeit és arra a következtetésre jutott, hogy a

a jelenlegi körülmények között nem határoz el olyan intézkedéseket, amelyek az önmagukban rejlő előnytelenségek miatt nem érik el feltétlenül céljukat.

Igaz, hogy a bombázást re-

pülőgépek főleg éjszaka végezték, amikor nem igen tudták megkülönböztetni a külföldi hajókat és a katonai célpontokat. A burgosi hatóságok hangsúlyozták, hogy nem mondhatnak le a repülőgépek használatáról, minthogy a háboru elhúzódása főként a hajókon szállított hadianyagnak tulajdoní-

ható.

Az angol kormány már többször felhívta az angol hajókat, hogy ne szállítsanak hadianyagot a spanyol kikötőkbe,

most pedig a burgosi hatóságokat kérte fel, hogy terjesz-

szék elő bizonyítékaikat arra vonatkozólag, hogy valóban angol hajók szállítanak hadianyagokat, de ilyen bizonyító anyagot még csak egyetlen egy esetben sem kapott az angol külügyminisztérium s az ügyet most a szakértők vizsgálják.

Emberáldozatot követelt a Magyarországon pusztító vihar

Budapest, június 15. Magyarországon országszerte óriási vihar pusztít. Lovasberényben félórás jégeső tönkrevverte az egész termést. Szekszárd közelében egy tanyán a villám több ízben becsapott Kiss István földbirtokos villájába. Az egyik villám a földbirtokos kis fiát agyonlőtt. A vihar Kiskunhalas felett is elvonult és a villám 5 házat felgyújtott.

Időjárás

Hűvös légáramlás várható nyugat felől. Sok eső.

MA REGGEL ÖT ÓRAKOR KIGYULLADT A BUCUREȘTI KATONAI MUZEUM

București, jun. 15. Ma reggel öt órakor a Parcul Carolban levő Katonai Múzeum ismeretlen okból kigyulladt. A tűz a felső épületrészben keletkezett és a kupolájára is áttért. A lángok rettenetes gyorsasággal terjedtek s noha

a főváros egész tűzoltóságát kirendelték, a tüzet nem tudták lokalizálni. A kormánytagjai már a kora reggeli órákban a heyszinre vonultak. — Argeseanu tábornok, hadügyminiszter maga irányította a mentési munkálatokat. A tűz-

oltók önfeláldozó munkája azonban nem használt s 7 óra kor a kupola beomlott. A múzeumban felhalmozott emléktárgyak nagyrésze elpusztult. A kár felbecsülhetetlen. A tűz okát mindeddig nem sikerült kideríteni.

A japánok is elismerik súlyos veszteségeiket

London, június 15. A Hankau ellen megindított japán támadás hétfőn váratlanul megtorpan, sőt olyan fordulatot vett, amely hatalmas japán csapattestek pusztulását jelenti. A kínaiak megnyitották a folyók gátjait és a lezuduló óriás víztömeg elől a japán hadsereg hanyat-homlok menekül. Hétfő este a japán hadsereg főpa-

rancsnoksága elrendelte erről a vidékről az általános visszavonulást. A kínai szabad csapatok mindenütt rácsapnak a menekülő japánokra és rettenetes vérengzés folyik. A japán gépesített csapatok főlényre teljesen megsemmisült, mert a vízzel elárasztott területeken a japán harcikocsik semmit sem érnek. A kínaiak

most a levegőben is fölényben vannak, mivel egész repülőrajukat a menekülő japán csapatok ellen mozgósították és a bombák nagy pusztítást visznek véghez. Hongkongból azt jelentik, hogy a japánok előre láthatólag Délkínában megindítandó általános támadás el akarják küszöbölni a japánok előtti csorbát.

Florescu ezredes-prefektus beszéde a Kereskedelmi és Iparkamara új vezetőségének beiktatásánál

Tegnap délután beiktatták a Kereskedelmi és Iparkamara ujonnan kinevezett vezetőségét. A beiktatáson megjelent Florescu ezredes-prefektus, Constantinescu polgármester, Filip alpolgármester. A Kamara ujonnan kinevezett vezetőségi tagjait Constantinescu polgármester, mint a törvényszék főelnöke iktatta be hivatalukba. Az ujonnan kinevezett vezetőségi tagok ezután letették az esküt, majd a megjelent hatóságok üdvözltek a vezetőség új tagjait.

A beiktatás után a Kamara

tagjai ülést tartottak és a Kamara elnökévé Dumitrescu bankigazgatót választották meg.

Florescu ezredes-prefektus a beiktatás alkalmával nagy beszédet mondott. Utalt arra, hogy az új rezsim az alkotó munka éráját honosította meg. A Kereskedelmi és Iparkamara nagy feladat hárul, különösen a mőcvidéki kereskedelem terén. Rá kell nevelni a városban kitanult iparosokat arra, hogy visszamenjenek a falvakba. A falvakon vegyes-

kereskedéseket kell létesíteni, hogy a falusiak minden szükségletüket a faluban beszerezhessék.

A prefektus ezután felhívta a Kereskedelmi és Iparkamara vezetőségét arra, hogy

Rhédey-kertben levő kiállítási pavillon helyén gyönyörű, az alkotmányról elnevezett parkot fognak létesíteni.

Az ujonnan kinevezett vezetőség nevében Dumitrescu Gheorghe elnök válaszolt a prefektus beszédére.

— Illusztris vendégek jelenlétében avatták fel a sániobi országőr-zászlót.

Vasárnap avatták fel Sániob községben az állami iskola országőr-zászlóját. Az ünnepségen részt vettek Dragomirescu tábornok és neje oradeai garnizonparancsnokok, dr. Pop Iosif sániobi apát, Sara ezredes és neje, Bota György tankerületi főigazgató, Predan alezredes, dr. Morariu Teofile és neje, Evuțianu Ion egyházmegyei tanácsos, Roșcanu Cernel főszolgabíró és neje, a helyi hatóságok és nagyszámu közönség. Az istentisztelet után amit Ion Evuțianu celebrált, országőr-program következett, majd Bota György tankerületi főigazgató mondott beszédet az országőr-mozgalom jelentőségéről, Negoiu altanfelügyelő, a bihormegyei strajer-mozgalom nevében, Dimitrie Isaiu jegyző a község nevében, Suru igazgató tanító pedig a sániobi országőrök nevében beszélt. Az ünnepség után a sániobi apátság szalonjaiban bankett volt. A háziasszonyi tisztet Sara ezredesné és Váradiné látták el. A bankett során Pop Iosif apát Dragomirescu tábornok és Roșcanu főszolgabíró mondtak tósztot.

— A Kereskedelmi Csarnok közleménye. Feihivjuk az összes importöröket, hogy a folyó hó 20-ig a Külkereskedelmi igazgatósághoz beadandó kérdőív és borderóról a Kereskedelmi és Iparkamarához is nyújtsanak be egy példányt.

— Tart a mexikói lázadás. A mexikói lázadás még mindig tart. Cedillo tábornok a texas rádióban beszédet tartott és bejelentette, hogy újabb két csoportot sikerült megnyernie a Cardenas elleni küzdelemre.

— Az oradeai Építőiparosok Szövetsége tisztelettel felkéri a közműves szindikátus tagjait, hogy folyó hó 17-én, csütörtök este 7 órakor a Szapalotában levő helyiségünkben szindikátusi közgyűlést tartunk, melyre kérjük a tagok okvetlen és pontos megjelenését, tekintettel a tárgy fontosságára. Elnökség.

Oradea anyakönyve

SZÜLETÉSEK:

David Rodica, Cosina Emil, Varga Rozália, Stein Péter, Váradiné Rozália, Büchler Anna-mária, Orth Viktor.

HALALOZÁSOK:

Özv. Bleyer Antalné 82 év, Niacă Francisc 28 év, Pește Nicolae 52 év, Morar Mihai 48 év, Jacob Stefan 75 év, Schwarcz Salomonné 74 év, Costin Iuliana 26 év, Waldner Lipótné 54 év, Vasvári Józsefné 48 év, Fadgyas Gusztáv 45 év, Balogh István 58 év, Laczkó Anna 1 év, Zauberer Etelca 44 év, Engel Józsefné 76 év, Maris Vasile 32 év.

ERKÖLCSBOTRÁNY

harminc letartóztatással Ujvidéken

Ujvidék, június 15. Nagyszabású erkölcsbotrány tartja izgalomban Ujvidék társaságát és egész környékét. Eddig 30 embert tartóztatnak le az erkölcsbotrány miatt. A botrányban érdekelve van az ujvidéki uritársaság számos ismert tagja.

A botrányt egy városi tisztviselő felfedezése pattantotta ki. A tisztviselő feljelentést tett, hogy gimnáziumba járó, 15 éves kisleánya csábításnak esett áldozatul. A rendőrség megindította a nyomozást és megdöbbentő felfedezésre jutott. Kiderült, hogy két esztendő óta szervezett bűnszövetkezet csábítgatja a serdületlen urileányokat és szállítja egy titkos találkahelyre idősebb uraknak.

A nyomozás során olyan nevek kerültek a rendőrség tudomására, hogy a rendőrség saját hatáskörében nem is merte vállalni a nyomozás lefolytatását, hanem megkérdezte az ujvidéki államügyészséget és a báni hivatalt is. Mindkét fórumtól olyan értelmű utasítás érkezett, hogy nevekre való tekintet nélkül a legkiméletlenebbül kell eljárni a gyermekrontó társaság ellen.

Rövid idő alatt 20 uri társaságbeli férfit tartóztatott le a rendőrség. Amikor a férfiakat lefüggönyözött taxikon az ügyészségre szállították, a rendőrség előtt nagy tömeg verődött össze, öklök és botok emelkedtek és fenyegető kiáltások hangzottak el.

A rendőrség megállapította, hogy a gyermekrontó bűnszövetkezet tagjai nemcsak Ujvidéken garázdálkodtak; hanem nyaranta a dunai fürdőhelyeken is rendeztek be találkahelyeket.

Az ügyészség a sajtótól meg-

tagadta a nevek kiszolgáltatását, de Ujvidéken mindenki tudja, hogy kik szerepelnek az ügyben.

JAVITJÁK az oradeai uccákat

Constantinescu polgármester utasítására a város főmérnöki hivatala megkezdte az utcák javítását és kövezését. Az Aurel Vlaicu és Lahovary-utcák kövezése folyamatban van. Gyökeresen rendezik és javítják a Rhédey-kertet és környékét. Holnap megkezdik a Titulescu-utca kövezését és az olasz temetőbe vezető Consanzianu utca első kövezését, a lefolyó csatornák és jár-

da kijavítását.

A polgármester utasítást adott a főmérnöki hivatalnak, hogy azonnal készítsék el

egy modern tűzoltólaktanya és néptúró építési terveit.

Egyben közölte a polgármester a köztisztasági hivattal, hogy

naponta személyesen fogja ellenőrizni az utcák tisztítását és locsolását.

Inspekcións gyógyszerárak

Csütörtök, június 16.

Arany Sas, Piața Unirii 6. Tel. 2574
Orszlán, Piața M. Viteazul 14. Tel. 2335
Orangyal, Str. Alexandrii 42. Tel. 2294
Szent István, Str. Brătianu 60.
Korona, Bul. Reg. Ferdinand 6. Tel. 1376

— Felhívás a háztulajdonosokhoz. A légügyi hivatal irodájában azt a felvilágosítást nyertük, hogy a légvédelmi szervezkedés kérdésében eddig már jelentéstételre kötelezett háztulajdonosok közül igen kevesen tettek eleget a légvédelmi tabellák kitöltését és be-terjesztését tárgyazó kötelességüknek. Minthogy pedig ennek indokolatlan elmulasztása a nyert közlések szerint igen súlyos bírságolásokkal vonható magá után, arra kérjük az erre már kötelezett háztulajdonos társainkat, hogy a mulasztást sürgősen pótolják. Ha pedig ennek valami akadálya volna, és illetve, ha a tabellák kitöltése az ügyvezető elnökünk által szerkesztett és rendelkezésre álló kitöltési mintalap használata mellett is

nehézségekbe ütköznék, akkor kérjük, hogy Szövetségünk irodáiban (Str. Rimanóczy 8. és Avram Jancu 17) felkeresni sziveskedjenek és mi készséggel adjuk meg a névtalan szükségességes további felvilágosításokat. A Háztulajdonosok Szövetsége Ügyvezető elnöksége.

— Elhalasztották a Vaiszlovich-tárgyalást. A cluji hadbírószak tegnap tárgyalta Vaiszlovich Emil ügyét. Vaiszlovich Emil ellen, mint emlékeztetés, vádat emelt a hadbírószak és a vádat a legutolsó tárgyaláson két részre osztották. A vád első részét magáévátette a bíróság és ezért Vaiszlovichot 2 hónapi fogházra ítélte, Vaiszlovich ezt a büntetést kitöltötte és néhány nappal ezelőtt érkezett haza. A vád második részének letárgyalására tegnap került volna sor, a hadbírószak azonban a tárgyalást augusztus második felére halasztotta.

NYÁRI SPORTVONAT BUDAPESTRE

Utlevel nélkül, csak személyazonossági igazolvánnyal

Oradeáról indul július 7-én 12.30-kor, Budapestre érkezik 18-20-kor.
Budapestről visszaindul július 12-én 9-40-kor, Oradeára érkezik 17-30-kor.

Részvételi díj 1.320 lei, (gyermeknek 820 lei)

Jelentkezési határidő: július 2 esti 8 óra a

Wagons-Lits Cook és Europa Menetjegyirodákban
ORADEA, BULEVARDUL REGELE FERDINAND

EGY CSODASZEP SZINÉSZNŐ TÜNDÖKLESE ÉS BUKÁSA

A gyémánokkal kirakott estélyi ruhától az elmegyógyintézet egyenruhájáig

Páris, június 15. Pünkösöd előtt megrendítő levelet kapott az igazságügyminiszter. A levelet egy vidéki elmegyógyintézetből írta az egyik ápoló, aki szívhez szóló szavakkal kérte az elmegyógyintézetből való szabadonbocsátását. Az elmegyógyintézet szabadulni vágyó ápolója évtizeddel ezelőtt ünnepelt alakja volt a francia színpadoknak és mondain üdülőhelyeknek, előkelő kártyakluboknak. A menekülni vágyó elmegyógyintézet ápolója Germaine Sombray egykor ünnepelt színésznő, akinek megrendítő életregényéről most részletesen beszámol a Paris Soir.

A „SZEP SOMBRAY

Germaine Sombray a háború utáni években tűnt fel a párisi kabaré-színpadokon. A ragyogó szépségű fiatal színésznő csakhamar a szórakozni vágyó Páris legünnepeltebb kedvence lett és a variété-színházak igazgatói versengtek szerződteséért. Az ő kedvéért írtak revüket és szindarabokat. A fiatal színésznőt a „Szép Sombray” néven emlegették művészi körökben és a pénzarisok társaságaiban, ahol a gyönyörű revü-színésznő szintén népszerű vendég lett. A szép Sombray nemcsak színpadon, hanem az életben is nagy sikereket ért el és híres volt szerencsés kimenetelű házárdjátékáról. A fürdőszekzonok idején Cannesban, Deauvilleben, Monte Carloban ünnepeltette magát és a játékaszínókban is főszerepet játszott.

1922 augusztusában emlékeztetes feltűnést keltett egy estélyi ruhájával, amelyet gyémántokkal rakott ki. Több autója volt, de nem elégedett meg a legjobb márkákkal sem, hanem külön terveztetett magának autókrosszériákat és egy-egy autója horribilis vagyona került. A káprázatos

luxus és színpadi sikerei igen nagy reklámot jelentettek nevének és 1925-ig korlátlan ura volt a párisi revühalloknak. Később komoly szerepeket akart játszani és ebben a műfajban is elismerték tehetségét.

Azután hirtelen eltűnt a párisi színpadokról Germaine Sombray. Felbontotta rendkívül előnyös szerződéseit és a kétségbeesett igazgatók nem tudtak nyomára bukkanni. Baráti köre is hiába kereste: azt hitték, hogy Germaine Sombray egy nagy szerelm miatt fordított hátat a számára sikert és vagyonot jelentő deszkáknak és vidéken, vagy külföldön telepedett le szíve választottjával.

Éveken át nem adott életjelt magáról és nevét már lassanként elfelejtették, amikor — 1928-ban — megdöbbentő körülmények között ismét felbukkant a hajdan ünnepelt sztár: Germaine Sombray neve. Most azonban nem színpadi reklámok szövegében, hanem törvényszéki tudósításokban szerepelt a szép Sombray, aki vádlott volt egy lopási ügyben. Az újságírók megdöbbenve ismerték fel a megtört, megöregedett vádlottban az egykor ragyogó szépségű színésznőt. Germaine Sombray könyveket lopott egy közkönyvtárból és a lopásokat nem is tagadta.

A HEROIN ÁLDOZATA

A tárgyaláson kiderült élete tragédiája. A szép Sombray sikerei csúcsán nem egy nagy szerelm, hanem egy rettenetes szenvedély miatt vált meg karrierjétől. Rabja lett a kábítószereknek s szenvedélye teljesen elhatalmasodott rajta. Noha még környezete előtt is titkolta szenvedélyét, a kábítószerek mértéktelen fogyasztása teljesen felőrölte idegeit és nem tudott már a színpadon szerepelni.

— Ötven frankba került egy gram heroin — vallotta a törvényszéken — és nekem több gram heroin kell naponta. Ami kor már minden jövedelmi forrásom kimerült, könyveket loptam a könyvtárból, hogy előteremtsem ezeknek árából a pénzt heroinra.

A törvényszék több hónapi fogházbüntetésre ítélte, majd elvonókúrára kórházba utalták. A kórházi kezelés azonban nem segített Germaine Sombray, aki csakhamar ismét rabja lett a heroinnak. 1934-ben ismét a törvényszék elé került kábítószér élvezete és csempészése miatt és a törvényszék négy hónapi börtönbüntetésre ítélte.

A megöregedett, megöszült Germaine Sombray a Bethesda nővérek zárdájában jelentkezett fölvetelre, ahol befogad-

ják a bűnbánó rabnőket. A kolostorban azonban ismét rabja lett a kábítószér szenvedélyének és végül is idegei teljesen összeomlottak. Súlyos betegen szállították a közveszélyes elmebetegek egyik elzárt intézetébe. Három éve ápolják már a perrayvaucloisei elmegyógyintézetben Germaine Sombrayt, akinek állapota javulást mutat és most az igazságügyminisztertől kérte szabadon engedését.

AZ UTOLSO KÉRÉS

— Térdénállva könyörgöm — írta megrázó levelében —, szabadítsanak meg borzalmas szenvedéseimtől, amelyeknek már három éve áldozata vagyok. Szabadítsanak ki a zárt intézet poklából, mert utolsó napjaimat szeretném a Bethesda nővérek kolostorában tölteni. Más vágyaim nincs az életben.

A kolostorban akar vezekelni megtévedt életéért Germaine Sombray, csillogó színpadok, mondain játék-kaszinók ünnepelt hősnője, káprázatos vagyonok szeszélyes úrnője...

Biztosítási díjjal drágult meg a vasuti jegy

Ma, június 15-én lép életbe a kötelező balesetbiztosítás a CFR-en. Mától kezdve minden vasuti jegy bérlet és szabályjegy után biztosítási taxát kell fizetni:

A taxák a következők:
I. oszt. vasuti jegy után 12 lei, II. oszt. után 8 lei, III. osztály után 4 lei, tekintet nélkül a távolságra és a vonat nemére (személy, gyors, vagy rapid.)

A CFR autbuszokra minden jegy után egységes biztosítási díjat kell fizetni.

Miután a biztosítási bélyegek még nem készültek el teljes számban, a prahovavölgyi és București-Constanta vonal kivételével a jegyekre egyelőre nem ragasztanak bélyeget, hanem a vasuti pénztáros felírja, hogy mennyivel inkasszált többet.

Tour-retur jegyeknél a biztosítási díj duplán számítandó.

A CFR bérletek és szabályjegyek után csak szeptember 1-től szedik a biztosítási díjat és pedig: 1. CFR alkalmazottak és tisztviselők szabadjegyei után I. oszt. 40 lei, II. o. 30 lei, III. o. 20 lei egy évre és külön a taxa minden utazás után.

2. Mástermésztű szabadjegyek után I. oszt. 80 lei, II. oszt. 60 lei, III. oszt. 40 lei havonta. A biztosítási díj legalál 6 hónapra előre fizetendő.

3. Magánosok bérletjegyei után I. oszt. 80 lei, II. oszt. 60 lei, III. oszt. 40 lei havonta — előre fizetendő a bérletjegy egész tartamára.

A csomagok szállítási díja után 2 százalékos biztosítási díjat szed a CFR június 15-től kezdve.

MÁRIA ANYAKIRÁLYNÉ SZÓZATA A GYERMEKEKHEZ

Bucureştiből jelentik: — A most folyó „Gyermek Hét” alkalmából Maria anyakirályné az ország gyermekeihez a következő szöveget intézte:

— Drága gyermekeim!

— Távol, idegen földön a „Gyermek Hét” alkalmából gondolataim felétek, gyermekek felé irányulnak. Egyedül létebben, távol tőletek elképzelek benneteket, amint megjelentek előttem, vidáman, kedvesen, mint ahogy sokszor láttalak titeket.

— A gyermekek napja a vidámságot és az örömet jelenti számotokra és édesanyátok számára. A mezők és kertek virágdiszt öltönek e napon, gyermekek lelketek örvend a tavasz varázsának.

— Ebben a pillanatban gondolatban ott vagyok azoknak a

gyermekeknek az ágyánál is, akiknek édesanyja elszomorodott szívvel ül gyermeke betegágyánál.

— Gyermekek! Kérjétek meg édesanyátokat, vásároljanektek egy takarékpérselyt és abba minden adandó alkalommal tegyetek egy-egy lejt, hogy az esztendő elteltével ti egészséges gyermekek megajándékozzátok azokat, akik szükségét szenvednek.

— A gyermekek által szere-

Nagy mennyiségű
új férfi és női kelme-
maradékok

érkeztek

Steiner maradékoshoz
Căler Victoriei 3. az udvarban balra.

NÉGY ÉS FÉL MILLIÓT MEG- ÉR A VILÁGBAJNOKSÁG?

Franciaország fantasztikus összegeket
költött a futballvilágbajnokságra

Páris, június...

Franciaország a futballvilágbajnokság elején sportlázban ég. Husz évvel ezelőtt még ugyancsak kevesen törődtek itt a labdarugással, ma viszont a futball a legnépszerűbb és a legkifizetődőbb sportág... a bicikli után. A francia kupadöntők bevételi táblázata elárulja a futball fejlődését:

ÉV:	BEVÉTEL:
1920	34.600 frank
1925	90.263 frank
1930	384.308 frank
1935	487.484 frank
1938	600.000 frank

A világbajnokság természetesen megduplázza még az érdeklődést, noha a nagy verseny Franciaországnak ugyancsak súlyos áldozatába kerül s erősen kétes, hogy a bevételekkel fedezni lehet-e a kiadásokat? Ismeretes, hogy a rendező ország minden csapatnak, 17 embert számolva nem zéténként, összes utazási, ellátási és lakásköltségét fedezni tartozik. Egy-egy játékosra naponta 3 és fél dollár költséget számítanak. Mindeme költségeket számbavéve Franciaországnak négy és fél millió frankot kell kivennie a zsebéből. Legtöbbször a brazil csapat kerül, míg az európai országok válogatottjai közül a román csapat igényli a legnagyobb összeget.

Természetesen felmerült a kérdés már, hogy milyen eredménnyel fog végződni a bajnokság? Anglia távollété-

ben a multkori világbajnok Olaszország és a „nagy ismeretlen” Brazília volnának esélyesek. Meglepetésre azonban a francia sportközvélemény, sőt a szakavatott sportsajtó is e hivatalos favoritok előtt Magyarország futballcsapatát várja első helyre.

Jean Eskenazi, a Paris-soir világszerzője ismert sportíróvezetője cikket írt lapjába és összefoglalja az eshetőségeket. Szerinte a holland-indiai és kubai csapat, valamint a norvég együttes már eleve kihullanak, miután győngék a versengésre. A következő három csapat, mely áthull a szitán, Franciaország, Belgium és Románia válogatottja lesz, amelyek szintén nem érnek még fel a nemzetközi nivóig. A román csapat ugyan ambiciózus, írja Eskenazi, de „Bodola együttese” eddig még mindig vereséget szenvedett az európai mezőny „tenoritáitól”.

A svédek ugyan okozhatnak meglepetést, de ez a meglepetés túl váratlan lenne, nem lehet vele számolni. Hollandia nem igazi világnagyság.

Mi most Eskenazi véleménye a megmaradó csapatok esélyeiről?

SVAJC: Pompásan alkalmazkodik ugyan a kuparendszerhez és megismételheti Anglia felett aratott győzelmét má sokkal szemben is, de tartani kell attól, hogy tartalékainak győnge volta miatt kihull.

tett szülőknek pedig mondom: „Adjatok a szegényeknek, adjatok a szenvedőknek, adjatok azoknak, akiknek hiányzik a szülői gondoskodás!”

— Nagyok és kicsinyek, mindnyájunknak kötelességeink vannak egymással szem-

ben. Óvjuk meg azokat, akiknek szükségük van segítségre, hogy növeljük azoknak a számát, akik az ország büszkesége és erejévé válnak.

— Tárt karokká! ölellek szívmre, országom anyái és gyermekei.

MARIA

Nyári szabadságot kell adni a munkásoknak és a tisztviselőknek

A munkatügyi felügyelőség felhívása

Az oradeai munkatügyi felügyelőség közli:

Felhívjuk az összes munkaadók figyelmét, hogy a munka szerződésekről szóló törvény 49. és 89. szakasza alapján adjanak munkásaiknak és tisztviselőiknek nyári szabadságot és pedig munkásoknál:

1—3 évig terjedő megszakítás nélküli szolgálati multtal 7 napi szabadság.

3—5 év után 10 nap szabadság.

5—10 év után 14 nap szabadság jár.

10 éven felül minden év után további egy nap, a szabadság azonban nem haladhatja meg a 30 napot.

A fenti időközök nem redukálhatók és nem küszöbölhetők ki a felek megegyezése által.

Az ipari és kereskedelmi vállalatok, amelyek legkevesebb 10 munkással dolgoznak, szériákban adhatják ki a szabadságot, hogy az üzem normális menete ne szenvedjen.

A 89. szakasz szerint a tisztviselőknek a következő szabadsági idő jár:

1—3 évig terjedő szolgálati idő után 10 nap.

3—5 év után 14 nap.

5—10 év után 21 nap.

10 éven felül minden esztendő után további 1 nap, azonban legtöbb 30 nap.

Ezek az időszakok minimálisak.

Mindazok, akik a fenti rendelkezéseknek nem tesznek eleget, a munkaszerződésekről szóló törvény 50. szakasza alapján büntetésben részesülnek.

Ejtőernyő helyett harakiri-kés

Mint a Daily Mail jelenti Sanghajból, minden japán pilótát harakiri-késsel láttak el, hogy öngyilkosságot követ-hessen el, ha élve ellenséges területre zuhan. Japán hivatalos helyen a következőket jelentették ki:

— A japán repülők nem visznek magukkal ejtőernyőt. El vannak szánva arra, hogy megosztják gépeik végétét, amelyekért személyesen felelősek a császárnak. Fogságba esni az elképzelhető legnagyobb szerencsétlenség.

INGYEN

kap egy asztro matematikai kalkulációt, amely tartalmazza azt a számot, mely Önnnek a sorsiegyen szerencsét hoz. Küldje születési dátumát, még ma, hogy legyen ideje a július 15-iki húzásra sorsjegyet beszerezni. Ingyen kapja „Prektikus tanácsok” című füzetet. Cím: „Corvino” Cluj, Str. M. o. 4.

Városok csak abban az esetben szedhetnek illetékeket, ha megfelelő ellenszolgáltatást adnak érte

Cluj, június 15. Braşovban, mint annak idején hírül adtuk, a városi tanács nagy költséggel modern ugynevezett export-vágóhidat épített. Mint-hogy a vágóhid építése óriási összegbe került, a vágóhídi illetményeket ennek arányában felemelték. Hugo Reners, egy braşovi nagy hentesárugyár tulajdonosa, hogy a magas vágóhídi illetékek alól meneküljön a Braşovtól 20 kilométer távolságban levő Hodlea községben épített magának nagy költséggel hentesárugyárát, abban a meggyőződésben, hogy a Braşovba beszállított hentesárúk így mentesülnek a városi ille-

tékek fizetése alól. A városi tanács azonban ki akart fogni az elmés gyároson s arra kötelezte őt, hogy a város területére szállított hentesárúkat mielőtt eladásra kerüljenek, szállítsa be a vágóhidra, ahol közegészségügyi illeték címén magas illetékekkel róhatják meg.

Braşov városának ezt a határozatát Reners megfélembreztette a cluji közigazgatási táblához és kérte, hogy a határozatot semmisítsék meg. A tábla most tárgyalta ezt a közigazgatási szempontból rendkívül érdekes ügyet és helyt adva a felelősségnek, a városi tanács határozatát megsemmisítette.

Az elvi jelentőségű határozat indoklása kimondja, hogy a városok csak abban az esetben szedhetnek illetéket, ha ezért valami ellenszolgáltatást is adnak. Jelen esetben a felelősség nem kap semmi ellenszolgáltatást, nem veszi igénybe a vágóhidat, nem használja annak berendezését. A körülmény pedig, hogy a város a hentesárúkat közegészségügyi szempontból felülvizsgálja, nem vonhatja maga után semmilyen illeték felszámítását, mert közegészségügyi szempontból a városnak díjtalanul kötelessége a fogyasztás alá kerülő élelmiszereket felülvizsgálni.

MUNKAADÓK

kéri a hatóságot, hogy az üzletek nyári záróját állapítsa meg, mégpedig olyan módon, hogy az üzletek 1-től 4-ig legyenek naponta zárva, anélkül hogy ez érintené az esti zárórát. Több ezirányú kérvényt közölnék ma Oradean és egy nap alatt 200 kereskedő írta alá. Minden tekintetben figyelemre méltó az akció. Oradea városa valósággal elkinzot, már a nyári záróra állandó és soha rendesen meg nem oldott kérdéséről. Clujon, Sătmăren már régen életben van az üzletek nyári zárójára, csak éppen Oradean nem. Holott, sajnos, az oradeai üzletek nem dicsekedhetnek azzal, hogy nekik nagyobb a forgalmuk, — mint például a clujiaknak. S ha Clujon meg tudják tenni, miért nem tehetnék meg Oradean is? Dicséretre méltó, hogy a méltányosságunk ezt a z álláspontját a magánalkalmazottaknak sikerült megértetniük a munkaadókkal. Figyelmet érdemel az a körülmény, hogy az oradeai munkaadók (a város szabadelvű polgári tradícióhoz híven) megértették az alkalmazottak kívánságát és meglátták, hogy az alkalmazott érdeke lehet azonos is a munkáseval. Ezt az értelmet azonban el kellett fogadtatni a kereskedőkkel és itt illeti dicséret a magánalkalmazottak szervezését, hogy ezt az együttműködést, ennek előnyeit sikerült megmutatni a kereskedőknek. Figyelemre méltó ez az eredmény abból a szempontból is, hogy megmutatja a magán alkalmazottak közös együttműködésének erejét. Megmutatja, hogy ha komoly, aktív lépések történnek, ennek eredménye el nem maradhat. Jó volna azonban, ha az illetékes hatóság most már sürgősen el is intézné a kérést. A nyárnak már csaknem a közepén járunk s míg más városokban már zavartalanul élvezik a nyári záróra előnyeit — nálunk nyitnak a kereskedők a koradélutáni órákban, természetesen ebben a kánikulában csak az üres uccák számára.

Mekkora a német haderő?

Páris, június...

Lord Forbes a Daiy Expressben „Segít-e Hitler a trombitát fújni?” címen rendkívül érdekes cikket írt a Harmadik Birodalom tényleges hadieréről. A lord rámutat arra, hogy Angliában állandó és céltudatos propaganda dolgozik azon, hogy Németország hadierőjét minél nagyobbak és ellenálthatatlanabbak tűntesse fel. A német légiflotta sokkal erősebb, mint az angol! — ezt adják szájól szájra. Forbes szeint ezeknek a híreszteléseknek a forrása Berlinben van. A cél a félelemkeltés, annak a látszatnak az ébresztése, hogy a Harmadik Birodalom legyőzhetetlen. Berlin valószínű hirszerző agenturát állított fel Londonban. Ezenkívül a náci-rendszer, ügyes íráskával, állandóan látogatóba hívja az angol főnemesei osztály tagjait Németországba, ahol remek rendezéssel azt a meggyőződést váltja ki belőlük, hogy a Harmadik Birodalom ereje végtelen, de viszont békében akar élni Angliával. A főnemesek azután, amugy is elragadtatva a meghívás kitüntetéséről, készséggel adják elő a Berlinben előállított rémtörténeteket a szigetországból. A Daily Mail már 1935-ben azt híresztelte, hogy Németországnak 2400, a háborúra kész repülőgépe van s ezen kívül a Harmadik Birodalom műhelyeiben 250 új gép készül havonta. Ha ez igaz lett volna, akkor Hitlernek sokkal több repülőgéppel kellene rendelkeznie, mint amennyivel tényleg rendelkezik.

A valóság az, folytatja lord Forbes, hogy tudatos félrevezetés folyik, azt a hiedelmet akarják felkelteni, hogy N-

metországgal lehetetlenség szembeszállani. A Harmadik Birodalom azonban távolról sem olyan erős, mint a hire. Forbes saját repülőgépén beutazta Németországot, amelynek harcképes légiflottáját 1700 gépre becsüli.

— Ha igazat mondtak azok, akik a Hitleről származó adatokat híresztelték, akkor Németországnak nagyon sok gépet kellett elveszítene a spanyol fronton! — folytatja gunyosan Forbes.

Cikkében kifejti a lord, hogy az ő becslése eléggé megbízható, miután egy légitámadást, amelyet állandóan gyakorlatoztatni kell, ha harckésztségét meg akarják őrizni, nem lehet elrejtetni. Lehet, hogy Németország egyelőre előnyben van Anglia felett, de ez az előny könnyen behozható, nem beszélve arról, hogy az angol légiflotta távolról sem oly könnyű falat, mint ahogyan Berlinben remélnék.

ÖTSZÁZ ROKON HAJSZOL EGY ÖRÖKSÉGET

Lengyelországban Torun városában nem mindennapi kongresszust tartottak, amelyen öt száz személy vett részt. Valamennyien egy ymesebeli amerikai örökségre áhítoznak, amelyet az újjáépítés elhunyt egyik rokonuk hagyott hátra. Évtizedekkel ezelőtt Amerikába vándorolt ki Duszinski Henrik, aki Csikágóban telepedett le. Munkája eredményeképpen vagyona rohamosan növekedett és amikor két esztendővel ezelőtt meghalt nyolcvanhatmillió dollár örökség maradt utána. Duszinski Csikágóban több nagy vágóhid tulajdonosa volt.

A lengyelországi rokonok azóta természetesen reménykedve s izgatottan várják az Amerikából érkező híreket. Izgalomuk az utóbbi időben még fokozódott, mert tudják, hogy amennyiben 1940-ig nem veszítik át az örökséget, úgy az az Egyesült Államok tulajdonába megy át. Ezért jöttek össze kongresszusra, ahol elhatározták, hogy közbenjárnak a lengyel kormánynál, nyújtson segítséget nekik, hogy minél hamarabb az örökség birtokába

kerülhessenek. Ugy tervezik, hogy a teljes örökség összegét átengedik a lengyel államnak, amely azután szétoszthatja mindazok között, akik igazolni tudják, hogy Duszinskihez rokon kapcsolatuk fűzték. A teljes örökség öt százalékát a lengyel nemzetvédelmi alapnak adományozzák.

BURGENLAND ÜGYE a magyar parlament előtt

Budapest, június 14. A magyar képviselőház keddi ülésén Meigler Károly képviselő, aki nemrégiben lépett ki a keresztény pártból, bejelentette, hogy keresztény nemzeti szocialista párt főcímével és nemzeti kisgazda, iparos és munkáspárt alcímmel új politikai tömörülés jött létre Magyarországon.

A magyar képviselőházban a megajánlasi vitában Csik József egységes párti képviselő arról beszélt, hogy Németország nem veheti rossz néven Magyarországtól, ha a Burgenland kérdésében továbbra is fenntartja kívánságait. Ezt a területet annakidején azért csatolták Ausztriához, hogy Eris almája legyen a két ország között. Magyarország és Ausztria nem vesztek össze Burgenland fölött, de azt remélték, hogy Németország majd nagyobb megértést tanúsít ebben az ügyben.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.